

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PAKRUOJO RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 24 d. Nr. FA-P-33-21-32
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-06-25 pavedimą Nr. P-33-21

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Laimutė Švagždienė (grupės vadovė)
Irena Tubelienė (iki 2009-12-10)
Asta Lalienė

Auditas pradėtas 2009-06-29
Auditas baigtas 2010-05-21

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Dėl išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti	7
1.1. Švietimo įstaigų tinklas, mokinio krepšelio lėšų planavimas ir paskirstymas	7
1.2. Dėl mokinio krepšelio lėšų paskirstymo ir panaudojimo	11
1.3. Dėl pedagogų darbo užmokesčiui skirtų mokinio krepšelio lėšų panaudojimo	12
1.4. Dėl mokyklų tinklo pertvarkos	15
2. Lėšų, skirtų investiciniams projektams finansuoti, panaudojimas	18
3. Lėšų, skirtų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, panaudojimas	21
3.1. Darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms skirtų lėšų panaudojimas	21
3.2. Prekėms ir paslaugoms skirtų lėšų panaudojimas	22
3.3. Socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skirtų lėšų panaudojimas	24
4. Patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaita, valdymas, naudojimas ir juo disponavimas	25
4.1. Dėl mokyklinių autobusų	25
5. Pasiekta pažanga	26
6. Rekomendacijos	26
Priedai	27

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus ir jo pavaduotojo pavedimais² atliko vyriausiosios valstybinės auditorės Laimutė Švagždienė (grupės vadovė), Irena Tubelienė (iki 2009 m. gruodžio 10 d.) ir valstybinė auditorė Asta Lalienė.

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas laikotarpis – 2009 metai.

Audituojamas subjektas – Pakruojo rajono savivaldybė, (toliau – savivaldybė), adresas: Kęstučio g. 4, 35200 Pakruojis. Identifikavimo kodas 1111023598.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo meras Saulius Gegieckas, savivaldybės administracijai (toliau – administracija) – direktorė Asta Jasiūnienė, Finansų skyriui – vedėja Ingrida Kosteckienė.

Šioje audito ataskaitoje pateikiame tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiamo audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

² Pavedimai: 2009-06-25 Nr. P-33-21, 2009-07-22 Nr. P-33-21-1.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Atliekant valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vertintos savivaldybės 2009 m. finansinės ataskaitos:

- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaita (forma Nr. B-11 metinė);
- Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13 metinė);
- Biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaita (forma Nr. B-14 metinė);
- Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-15 metinė).
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita (forma Nr. 2-metinė).

Savivaldybei Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu³ patvirtinta 6 822,5 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 20 822,2 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti⁴, 1 059,0 tūkst. Lt valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti, iš viso 28 662,5 tūkst. Lt. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁵ perskirstant tarp savivaldybių ir specialiųjų tikslinių dotacijų 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiąsias tikslines dotacijas, buvo perskirstytos lėšos socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti, socialinei paramai mokiniams bei socialinėms paslaugoms teikti. Šiuo nutarimu savivaldybei 41,2 tūkst. Lt buvo sumažintos lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti.

2009 metais savivaldybė valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti panaudojo 6 662,0 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų, mokinio krepšeliui finansuoti – 20 175,9 tūkst. Lt, Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti – 1059,0 tūkst. Lt, iš viso 27 896,9 tūkst. Lt.

Savivaldybė 2009 metais gavo ir panaudojo 988,4 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų socialinei paramai, skirtų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁶.

³ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymos apie biudžeto pakeitimus: 2009-05-25 Nr. 7P-33-B, 2009-11-13 Nr. 7P-300-B, 2009-11-27 Nr. 7P-342-B, 2009-11-27 Nr. 7P-370-B, 2009-12-11 Nr. 7P-434-B, 2009-12-15 Nr. 7P-434-B.

⁵ 2009-10-28 nutarimas Nr. 1383, 3 priedas.

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-08-19 nutarimas Nr. 863 (su vėlesniais pakeitimais), 2 priedas.

Savivaldybės taryba sprendimais⁷ savivaldybės biudžeto įsiskolinimams dengti teisės aktų nustatyta tvarka perskirstė 119,1 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų, skirtų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir 646,3 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti skirtų lėšų švietimo reikmių įsiskolinimams dengti.

Savivaldybė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo⁸ 32 straipsnio 3 dalimi, į valstybės biudžetą metų pabaigoje grąžino⁹ 0,2 tūkst. Lt nepanaudotų specialiųjų tikslinių dotacijų lėšų, skirtų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.¹⁰

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama juo teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

– 1 proc. specialiųjų tikslinių dotacijų kasinių išlaidų, panaudotų mokinio krepšeliui finansuoti, valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, valstybės kapitalo investicijoms finansuoti, t. y. 278,9 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

– 1 proc. savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto, t. y. 3,6 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad savivaldybės patikėjimo teise valdomas valstybės turtas visais reikšmingais atžvilgiais užregistruotas teisingai.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Remiantis surinkta informacija apie savivaldybės veiklos ypatumus, išlaidų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, valstybės kapitalo investicijoms ir mokinio krepšeliui finansuoti rodiklius bei šių išlaidų apskaitos tvarką, buvo ištirta vidaus kontrolės aplinka ir administracijos numatytos kontrolės procedūros. Atlikta rizikos analizė, įvertinti rizikos veiksniai ir nustatytas jų galimas poveikis finansinėms ataskaitoms. Audito įrodymai audito išvadai dėl audituojamų ataskaitų surinkti atlikus lėšų, skirtų Valstybės investicijų programoje numatytiems

⁷ Savivaldybės tarybos sprendimai: 2009-11-26 Nr. T-361 ir 2009-12-23 Nr. T-384.

⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2007-12-06 įstatymo Nr. X-1354 redakcija).

⁹ 2010-01-06 mokėjimo nurodymas Nr. 3.

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su pakeitimais).

investiciniams projektams, mokinio krepšeliui finansuoti srityje¹¹ socialinių išmokų (pašalpų) skaičiavimui ir mokėjimui, kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir savivaldybei patikėjimo teise perduoto valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo savarankiškas vidutinės apimties audito procedūras.

Įvertintas 2010 metų valstybės biudžeto lėšų poreikio valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti ir investiciniams projektams finansuoti planavimas teisėtumo požiūriu.

Siekdami gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, savarankiškas audito procedūras atlikome savivaldybės administracijoje (Kęstučio g. 4, Pakruojis), Pakruojo rajono „Atžalyno“ gimnazijoje (P. Mašiotų g. 1, Pakruojis), Pakruojo rajono Linkuvos gimnazijoje (Gimnazijos g. 32, Linkuva, Pakruojo r.), Pakruojo rajono Lygumų vidurinėje mokykloje (Mokyklos g. 7, Lygumai, Pakruojo r.), Pakruojo rajono Klovainių pagrindinėje mokykloje (Žalioji g. 2A, Klovainiai, Pakruojo r.).

¹¹ Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje savivaldybėms numatyta sisteminių tyrimų sritis – valstybei nuosavybės teise priklausančio turto apskaita.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti

Savivaldybei mokinio krepšeliui finansuoti 2009 metais įstatymu¹² buvo patvirtinta ir savivaldybė gavo 20 837 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, panaudojo 20 175,9 tūkst. Lt, arba 661,1 tūkst. Lt mažiau, nes:

- 646,3 tūkst. Lt savivaldybės taryba perskirstė švietimo reikmių įsiskolinimams dengti;
- 2,5 tūkst. Lt gavo ir 2,5 tūkst. Lt pervadė kitoms savivaldybėms pagal tarpusavyje suderintas sumas, kai mokiniai pereina iš vienos savivaldybės finansuojamos mokyklos į kitos savivaldybės finansuojamą mokyklą;
- 14,8 tūkst. Lt sumažino asignavimus Finansų ministerija tarpusavio atsiskaitymų tvarka, kai mokiniai pereina iš savivaldybės finansuojamos mokyklos į valstybės biudžeto finansuojamą mokyklą.

Savivaldybėje 2009 metais veikė 26 švietimo įstaigos, naudojančios mokinio krepšelio lėšas: 2 gimnazijos, 3 vidurinės mokyklos, 10 pagrindinių mokyklų, 1 pradinė mokykla bei Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, 8 vaikų lopšeliai-darželiai, kuriuose įsteigtos priešmokyklinio ugdymo grupės, ir pedagoginė-psichologinė tarnyba.

Švietimo įstaigose, savivaldybės 2009 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, mokėsi 3 858 mokiniai, dirbo 438 pedagoginiai darbuotojai.

1.1. Švietimo įstaigų tinklas, mokinio krepšelio lėšų planavimas ir paskirstymas

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės¹³, Lietuvos Respublikos Vyriausybė kasmet tvirtina kitų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo planą, pagal kurį valstybės institucijos nustatytu laiku Finansų ministerijai turi pateikti duomenis apie valstybės biudžeto asignavimų poreikį jų kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti pagal kiekvieną savivaldybę.

¹² Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 4 priedėlis.

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 (su vėlesniais pakeitimais), 3 p.

Finansų ministerijai duomenis apie valstybės biudžeto lėšų mokinio krepšeliui finansuoti poreikį pagal kiekvieną savivaldybę teikia Švietimo ir mokslo ministerija. Centrinę mokinių duomenų bazę, kuri naudojama mokinio krepšelio lėšų poreikiui apskaičiuoti pagal Mokinio krepšelio ir sutartinių mokinių apskaičiavimo metodiką¹⁴ (toliau – Metodika), tvarkė Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo informacinių technologijų centras. Centrinėje mokinių duomenų bazėje, vadovaujantis Lietuvos mokinių / studentų duomenų bazių laikinaisiais nuostatais¹⁵, kurie neteko galios 2009 m. rugsėjo 1 d.¹⁶, duomenys buvo atnaujinami du kartus per metus, juos fiksuojant: atitinkamų metų rugsėjo 1 d., prasidėjus naujiems mokslo metams, ir kitų metų sausio 1 d., prasidėjus kalendoriniams metams. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. nustatyta Mokinių registro, kurio tvarkytoju paskirtas taip pat Švietimo informacinių technologijų centras, veiklos pradžia¹⁷.

Atsižvelgdami į tai, kad nuo 2009 m. sausio 1 d. pasikeitė Metodikos nuostatos (keitėsi sutartinių moksleivių skaičiaus nustatymo koeficientai, nuo 10,47 (2008 m. rugsėjo 1 d. – 2008 m. gruodžio 31 d.) iki 12,75 didėjo pedagogo vidutinio mėnesinio atlyginimo koeficientas bazinėmis mėnesinėmis algomis ir nuo 3 059 Lt (2008 m. rugsėjo 1 d. – 2008 m. gruodžio 31 d.) iki 3 774 Lt didėjo moksleivio krepšelio dydis vienam sutartiniam moksleiviui) ir norėdami įsitikinti, kad savivaldybėje mokinio krepšelio lėšų 2009 metams poreikis buvo apskaičiuotas pagal sutartinių mokinių skaičių, auditoriai paprašė savivaldybės pateikti duomenis, kurie 2009 m. sausio mėnesį buvo patikslinti ir perduoti Švietimo informacinių technologijų centrui. Savivaldybė pateikė fiksuotus 2009 m. sausio 1 d. duomenis (išrašų kopijas): 4 086 mokininiai ir 5 790,2349 sutartinių mokinių. Pateikti šios datos ir 2008 m. rugsėjo 1 dienos duomenų iš mokinių registro duomenų bazės savivaldybė negalėjo ir žodžiu informavo, kad 2008/2009 mokslo metų duomenys iš mokinių registro duomenų bazės ištrinti, o bandant naujai importuoti 2008/2009 mokslo metų duomenis, programa to padaryti neleisdžia dėl atnaujintos programinės įrangos, kuri neatpažįsta ankstesnių metų duomenų. Be to, Metodikoje pasikeitus sutartinių mokinių skaičiaus nustatymo koeficientams, patikslinti mokinių registro duomenų bazės 2009 m. sausio 1 dienos išrašai metų pradžioje Švietimo informacinių technologijų centrui buvo išsiųsti elektroniniu paštu.

Auditoriams paprašius 2009 m. rugsėjo 1 dienos duomenų, savivaldybė informavo, kad Švietimo informacinių technologijų centrui raštu buvo pateikti šios datos duomenys: 3 858 mokiniai ir 5 656,9407 sutartinių mokinių, tačiau auditoriams savivaldybė 2010 m. balandžio 14 d. pateikė šiek tiek kitokius nei centrui buvo pateikti (sutampa tik bendras mokinių skaičius) 2009 m. rugsėjo 1 d. duomenis: 3 858 mokiniai ir 5 615,7132 sutartinių mokinių (ataskaitos 2 priedas).

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr. 785 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁵ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002-06-28 įsakymas Nr. 1208, VI sk. 44-46 p.

¹⁶ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008-02-08 įsakymas Nr. ISAK-353, 5 p.

¹⁷ Ten pat, 5 p.

Atkreiptinas dėmesys, kad Valstybės kontrolei elektroniniu paštu 2010 m. gegužės 6 d. centras pateikė duomenis, kad savivaldybėje bendras sutartinių mokinių skaičius 2009 m. spalio 1 dieną buvo 5 606,7 (arba devyniais mažesnis nei savivaldybės pateiktas 2010 m. balandžio mėn.). Savivaldybės duomenys apie sutartinių mokinių skaičių pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Mokinių ir sutartinių mokinių skaičius

Data	Mokinių skaičius		Sutartinių mokinių skaičius		
	Auditoriams pateikti duomenys	Mokinių registro duomenų bazė	Auditoriams pateikti duomenys	Mokinių registro duomenų bazė	Švietimo informacinių technologijų centro duomenys
2008 m. rugsėjo 1 d.	4086	nėra	5692,7777	nėra	x
2009 m. sausio 1 d.	4086	nėra	5790,2349	nėra	x
2009 m. rugsėjo 1 d.	3858	3858*	5656,9407	5615,713*	x
2009 m. spalio 1 d.	x	x	x	x	5606,7

* Savivaldybės 2010 m. balandžio mėn. pateikti 2009-09-01 duomenys.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Savivaldybė informavo, kad mokinių registro duomenų bazės programa leidžia atlikti skaičiavimus, nustatant atitinkamą datą, tačiau skaičiavimams programa naudoja įvestus naujus skaičiavimo koeficientus, o norint, kad mokinių registro duomenų bazės formuotų ataskaitas pagal ankstesnių metų duomenis ir padėtų, reikia programą konfigūruoti pagal to laikotarpio reikalavimus, t. y. iš jos pašalinti visus atnaujinimus bei naujai importuoti mokyklų mokinių registro duomenų bazės ankstesnių metų išrašus.

Savivaldybėje mokinių registro duomenų bazė neformuoja sutartinių mokinių skaičiaus ataskaitų pagal ankstesnių laikotarpių duomenis, todėl auditoriai negalėjo nustatyti, koks sutartinių mokinių skaičius šioje bazėje galėjo būti fiksuotas 2008 m. rugsėjo 1 dieną ir 2009 m. sausio 1 dieną ir palyginti Švietimo informacinių technologijų centrui raštu pateiktą sutartinių mokinių, buvusių 2009 m. rugsėjo 1 dieną skaičių su tos pačios datos bazės duomenimis.

Įstatymu¹⁸ nuo 2009 m. sausio 1 d. buvo patvirtintas 3 774 Lt mokinio krepšelio dydis vienam sutartiniam mokiniui ir savivaldybei šiuo įstatymu skirta 21 835 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2009 metais mokinio krepšelio lėšos, skirtos vienam sutartiniam mokiniui, mažėjo:

¹⁸ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96, 3 str. 2 d.

- 3 774 Lt (nuo 2009 m. sausio 1 d. iki gegužės 18 d.)¹⁹;
- 3 738 Lt (nuo 2009 m. gegužės 19 d. iki rugpjūčio 31 d.)²⁰;
- 3 635 Lt (nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. iki gruodžio 31 d.)²¹.

Savivaldybėje 2009 metais sumažėjo ir mokinių skaičius, pavyzdžiui, 2008/2009 mokslo metais rugsėjo 1 d. buvo 4 086 mokiniai, o 2009/2010 mokslo metais – 3 858 mokiniai, arba 228 mažiau. Atitinkamai savivaldybei buvo skirtos 20 837 tūkst. Lt (998,0 tūkst. Lt mažesnės) mokinio krepšelio lėšos.

Kadangi savivaldybės mokinių registro duomenų bazėje neišsaugomas atitinkamų laikotarpių sutartinių mokinių skaičius, todėl auditoriai negalėjo apskaičiuoti ir palyginti, kiek savivaldybei 2009 metais galėjo būti skirta mokinio krepšelio lėšų, apskaičiuotų pagal Metodikos nuostatas.

Švietimo ir mokslo ministerija, rengdama duomenis dėl valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams poreikio, raštu²² kreipėsi į savivaldybių merus, kad jie nustatytu laiku ir remdamiesi savivaldybės mokinių duomenų baze pagal mokyklas Švietimo informacinių technologijų centrui raštu ir elektronine forma pateiktų duomenis apie mokinių ir sutartinių mokinių skaičių, apskaičiuotą pagal Metodikos nuostatas.

Savivaldybė Švietimo informacinių technologijų centrui pateikė 5 656,9407 sutartinių mokinių 2009 m. rugsėjo 1 d. skaičių, tačiau Valstybės kontrolei elektroniniu paštu 2010 m. gegužės 6 d. centras pateikė duomenis, kad bendras sutartinių mokinių savivaldybėje skaičius 2009 m. spalio 1 d. buvo 5 606,7 (savivaldybės 2010 m. balandžio mėn. mokinių registro duomenų bazės 2009 m. rugsėjo 1 d. duomenimis – 5 615,7132).

Pažymėtina, kad savivaldybei įstatymu²³ 2010 metams yra skirta 18 641, 0 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų. Šio įstatymo 3 straipsnyje 2010 metams nustatytas mokinio krepšelio lėšų dydis – 3 310 Lt. Švietimo informacinių technologijų centro pateiktais duomenimis, auditorių skaičiavimu, 2010 metams savivaldybei, remiantis Metodika, priklauso 18 558,2 tūkst. Lt ($3\,310\text{ Lt} \cdot 5606,7$) mokinio krepšelio lėšų, o skirta 82,8 tūkst. Lt daugiau.

¹⁹ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96, 3 str. 2 d.

²⁰ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (2009-05-07 įstatymo Nr. XI-247 redakcija), 3 str. 2 d.

²¹ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (2009-07-23 įstatymo Nr. XI-396 redakcija), 3 str. 2 d.

²² Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2009-07-14 raštas Nr. SR-71-06-38.

²³ Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563, 4 priedėlis.

Atkreiptinas dėmesys, kad Švietimo ir mokslo ministerija raštu²⁴ savivaldybę informavo, kad ministerijos iniciatyva savivaldybei numatytos papildomos lėšos pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio lėšų trūkumui kompensuoti dėl darbo užmokesčio mažinimo nuo 2009 m. spalio 1 d. Ši lėšų dalis įtraukta į Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo²⁵ 4 priedėlyje nurodytą specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti sumą ir savivaldybei sudaro 82,0 tūkst. Lt.

1.2. Dėl mokinio krepšelio lėšų paskirstymo ir panaudojimo

Vadovaudamasi Moksleivio krepšelio ir sutartinių moksleivių apskaičiavimo metodika²⁶ savivaldybės taryba, tvirtindama 2009 metų savivaldybės biudžetą, sprendimu²⁷ 21 835,0 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti paskirstė savivaldybės biudžetinėms įstaigoms: 2 gimnazijoms, 3 vidurinėms mokykloms, 10 pagrindinių mokyklų, 1 pradinei mokyklai, 8 vaikų lopšeliams-darželiams ir pedagoginei-psichologinei tarnybai, suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centrui.

Atsižvelgdama į tai, kad tikslinant Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą²⁸ savivaldybei skirta specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti suma buvo 998,0 tūkst. Lt sumažinta, savivaldybės taryba sprendimu²⁹ paskirstė biudžetinėms įstaigoms 20 837,0 tūkst. Lt.

Vykdam 2009 metų savivaldybės biudžetą, 646,3 tūkst. Lt (3,1 proc. skirtos patikslintos mokinio krepšeliui finansuoti sumos) nepanaudotų mokinio krepšelio lėšų, vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu³⁰, 2009 m. ketvirtąjį ketvirtį savivaldybės tarybos sprendimu³¹ buvo perskirstyta švietimo reikmių įsiskolinimams dengti.

²⁴ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2010-01-04 raštas Nr. SR-71-06-1 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti naudojimo 2010 metais“.

²⁵ Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563, 4 priedėlis.

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr. 785 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos priemonių įgyvendinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁷ Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2009-02-19 sprendimas Nr. T-2 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės 2009 metų biudžeto tvirtinimo“, 4 priedas.

²⁸ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 4 priedėlis.

²⁹ Savivaldybės tarybos 2009-09-24 sprendimas Nr. T-277.

³⁰ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 4 str. 1 d.

³¹ Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2009-12-23 sprendimas Nr. T-384.

Vadovaudamasi minėtu įstatymu³² savivaldybės taryba 2009 metais mokykloms perskirstė iki 5 procentų visos specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos mokinio krepšeliui finansuoti, bet ne daugiau kaip 15 procentų mokyklai skirtų lėšų.

Savivaldybė 2009 m. pervedė 2,5 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų Varėnos ir Širvintų savivaldybėms (mokiniam perėjus iš vienos savivaldybės finansuojamos mokyklos į kitos savivaldybės finansuojamą mokyklą), tačiau pagal tarpusavio suderinimo aktus neapmokėjo 20 905,00 Lt kitoms savivaldybėms (Akmenės rajono – 2 540,00 Lt, Joniškio rajono – 5 755,00 Lt, Biržų rajono – 692,00 Lt, Kelmės rajono – 1 358,00 Lt, Radviliškio rajono – 6 601,00 Lt, Raseinių rajono – 640,00 Lt, Šiaulių rajono – 239,00 Lt, Klaipėdos miesto – 3 080,00 Lt). Taip savivaldybė nevykdė Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo³³ 3 straipsnio 3 dalies nuostatos, pagal kurią savivaldybė, mokiniam perėjus į kitą savivaldybių mokyklą, tarpusavyje suderintas sumas turėjo pervesti per mėnesį, bet ne vėliau kaip iki liepos 1 dienos (vienų mokslo metų pabaiga) ir ne vėliau kaip iki gruodžio 1 dienos (kiti mokslo metai).

Savivaldybė nevykdė Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalies reikalavimų, nes kitoms savivaldybėms nepervedė 20 905,00 Lt mokinio krepšelio lėšų, mokiniam perėjus į kitą savivaldybių mokyklą.

1.3. Dėl pedagogų darbo užmokesčiui skirtų mokinio krepšelio lėšų panaudojimo

Pagal Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. B-13-metinė) duomenis, 2009 metais ugdymo įstaigos panaudojo 20 175,9 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų, iš jų 15 162,6 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui.

Mokinio krepšelio lėšų kreditinio ir debetinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. nebuvo.

Švietimo įstaigų pedagoginių darbuotojų tarifinių atlygių, tarnybinių atlyginimų koeficientus ir kitas darbo apmokėjimo sąlygas 2009 metais nustatė švietimo ir mokslo ministro patvirtintas Švietimo įstaigų pedagoginių darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašas³⁴ (toliau – Aprašas). Pagal šį Aprašą vadovų ir jų pavaduotojų ugdymui tarnybinių

³² Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 3 str. 4 d.

³³ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. X-96.

³⁴ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymai: 2008-12-30 Nr. ISAK-3545 ir 2009-08-21 Nr. ISAK-1736.

atlyginimų koeficientų dydis priklauso nuo vadybinės kvalifikacinės kategorijos, pedagoginio darbo stažo, nustatyto kontaktinių valandų per savaitę skaičiaus. Mokytojo darbo užmokestis apskaičiuojamas pagal sudarytą tarifinį sąrašą, kuriame pateikti duomenys apie jo darbo stažą, išsilavinimą, kvalifikacinę kategoriją, paskirtą darbo krūvį bei kitus teisės aktuose nustatytus duomenis, kurių reikia darbo užmokesčiui apskaičiuoti. Priedai ir priemokos mokytojams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu³⁵, nebuvo mokėtos.

Informacija apie 2009 metais savivaldybės mokyklų, kuriose buvo atliktos audito procedūros, pedagogų vidutinį darbo užmokestį, pateikta 2 lentelėje.

2 lentelė. Duomenys apie savivaldybės mokyklų, kuriose atliktos audito procedūros, pedagogams 2009 m. apskaičiuotą darbo užmokestį iš mokinio krepšelio lėšų, tūkst. Lt

Mokyklos pavadinimas	Pedagogų skaičius*/antraeilininkų skaičius	Užimtų etatų skaičius	Pedagoginių normų skaičius	Pedagogų darbo užmokestis iš viso	Iš to skaičiaus:			Vidutinis vieno pedagogo atlyginimas per metus*	Vidutinis vieno pedagogo atlyginimas per mėnesį*	Vidutinis vadovo atlyginimas per mėnesį
					tarifikuotas darbo užmokestis	priedai ir priemokos	vienkartinės piniginės išmokos			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Pakruojo „Atžalyno“ gimnazija	69/8	67	69,8		1687,9	0	0	24,9	2,1	4,5
Pakruojo „Linkuvos“ gimnazija	48/5	48	80	1531,8	1628,1	0	0	37,7	3,1	
Pakruojo Lygumų vidurinė mokykla	38/2	38	42,8	1087,9	1087,9	0	0	28,6	2,3	x
Pakruojo Klovainių pagrindinė mokykla	18/3	18/3	27,1	499,2	499,2	0	0	27,7	2,3	

* Pedagogų skaičius ir vidutinis atlyginimas – kartu su antraeilininkais.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Pakruojo rajono Klovainių pagrindinė mokykla 2009 m. gavo ir panaudojo 830,4 tūkst. Lt valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti. Mokyklos direktorius, asignavimų valdytojas, pažeisdamas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo³⁶ 2 straipsnio 14 dalį, Moksleivio krepšelio ir sutartinių moksleivių apskaičiavimo metodikos³⁷ 8 ir 26 punktus, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³⁸ 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą, ne pagal tikslinę paskirtį (ne pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui) panaudojo 1 675,89 Lt mokinio krepšelio lėšų: 979,5 Lt prailgintos dienos grupės auklėtojo ir 300,0 Lt mokyklos direktoriaus

³⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 (su vėlesniais pakeitimais).

³⁶ Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas, 1991-06-25 Nr. I-1489 (2007-04-03 įstatymo Nr. X-1066 redakcija).

³⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr. 785 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos priemonių įgyvendinimo“ (2002-12-11 nutarimo Nr. 1947 redakcija).

³⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (2007-06-26 įstatymo Nr. X-1218 redakcija).

pavadootojo ūkio reikalams 2009 m. gruodžio mėn. darbo užmokesčiui ir nuo jo apskaičiuotoms 396,39 Lt socialinio draudimo įmokoms. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 14 dalyje nustatyta, kad mokymo lėšos – tiesiogiai su švietimo procesu susijusios lėšos (darbo užmokesčiui pagal ugdymo planą, mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti, vadovėliams ir kitoms mokymo priemonėms, taip pat ugdymo procesui organizuoti ir valdyti, mokyklos bibliotekai, psichologinei, specialiajai pedagoginei, specialiajai ir socialinei pedagoginei pagalbai, profesiniam orientavimui ir sveikatos priežiūrai mokykloje skiriamos lėšos). Vadovaujantis Moksleivio krepšelio ir sutartinių moksleivių apskaičiavimo metodika, mokinio krepšelio lėšos, be kitų metodikoje numatytų išlaidų, gali būti planuojamos ir naudojamos tik pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui apmokėti ir teisės aktų nustatytoms privalomoms su darbo santykiais susijusioms valstybinio socialinio draudimo ir sveikatos draudimo įmokoms ir išmokoms (8 ir 26 punktai). Pažymėtina, kad Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąraše³⁹ nėra numatytos prailgintos dienos grupės auklėtojo ir direktoriaus pavadootojo ūkio reikalams pareigybės. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 72 straipsnio 7 dalimi, prailgintos dienos grupės yra papildoma mokyklos teikiama paslauga, o mokesčio dydį už mokinių tėvų pageidavimu teikiamas papildomas paslaugas nustato mokyklos steigėjas.

Klovainių pagrindinės mokyklos direktorius, asignavimų valdytojas, pažeisdamas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 2 straipsnio 14 dalį, Moksleivio krepšelio ir sutartinių moksleivių apskaičiavimo metodikos 8 ir 26 punktus ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punktą, ne pagal tikslinę paskirtį (ne pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui) panaudojo 1 675,89 Lt mokinio krepšelio lėšų.

Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo⁴⁰ 27.1 punkte nustatyta, kad mokytojams papildomai tarifikuojamos valandos už mokinių darbų tikrinimą (už 18 kontaktinių valandų per savaitę), priklausomai nuo dėstomo dalyko ir mokinių skaičiaus klasėje, grupėje ir kad pradinių klasių mokytojams, kai klasėje yra 12 ir daugiau mokinių, tarifikuojama viena valanda už 18 kontaktinių valandų per savaitę. Klovainių pagrindinėje mokykloje pradinių klasių mokytojams, kai klasėje yra 12 ir daugiau mokinių, už

³⁹ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2003-10-09 įsakymas Nr. ĮSAK-1407 (2007-12-20 įsakymo Nr. ISAK-2529 redakcija).

⁴⁰ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008-12-30 įsakymas Nr. ISAK-3545 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojo nuo 2009-01-01 iki 2009-08-31), 2009-08-21 įsakymas Nr. ISAK-1736 „Dėl švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojo nuo 2009-09-01 iki 2009-12-31).

darbų tikrinimą buvo tarifikuojama tik 1 valanda, neatsižvelgiant į tai, kad minėtų mokytojų darbo krūvis viršijo 18 kontaktinių valandų per savaitę.

Klovainių pagrindinėje mokykloje, pažeidžiant Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 27.1 punktą, pradinių klasių mokytojams, kai klasėje yra 12 ir daugiau mokinių, už darbų tikrinimą buvo tarifikuojama tik viena valanda, neatsižvelgiant į tai, kad minėtų mokytojų darbo krūvis viršijo 18 kontaktinių valandų per savaitę.

Klovainių pagrindinėje mokykloje bibliotekininkui buvo tarifikuojama viena valanda per savaitę, skirta vadovėlių fondui tvarkyti. Už šį darbą bibliotekininkui buvo apskaičiuota ir išmokėta 1 019,65 Lt (778,48 Lt darbo užmokesčiui ir 241,17 Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms) mokinio krepšelio lėšų. Pagal Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 27 punkto nuostatas tik mokytojams gali būti papildomai tarifikuojamos valandos. Be to, vadovaujantis Klovainių pagrindinės mokyklos bibliotekininko pareiginių nuostatų, patvirtintų mokyklos direktoriaus 2005 m. kovo 1 d., 2.1 punktu, bibliotekininko pareiga yra organizuoti ir realizuoti bibliotekos fondo tvarkymo darbus.

Klovainių pagrindinėje mokykloje 1 019,65 Lt mokinio krepšelio lėšų panaudota bibliotekininko darbo užmokesčiui apmokėti, pažeidžiant Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo 27 punktą, todėl įstaigai padaryta 1 019,65 Lt turtinė žala.

1.4. Dėl mokyklų tinklo pertvarkos

2005 metais savivaldybės tarybos sprendimu⁴¹ buvo patvirtintas Savivaldybės mokyklų tinklo pertvarkos 2005 – 2012 metų planas, kuris neteko galios 2009 m. kovo mėnesį, savivaldybės tarybai sprendimu⁴² patvirtinus naują Savivaldybės švietimo įstaigų tinklo pertvarkos 2009 – 2012 metais bendrąjį planą, kurio strateginis tikslas – sudaryti prielaidas ir sąlygas teikiamų švietimo paslaugų rajono gyventojams plėtrai, prieinamumui, veiksmingumui, užtikrinant lygias mokymosi galimybes, aukštesnės kokybės švietimo paslaugas, mažinti neužimtų mokymosi vietų skaičių, racionaliau naudoti švietimui skirtas lėšas. Tikslui pasiekti numatyti uždaviniai ir mokyklų tinklo pertvarkos prioritetai:

⁴¹ Savivaldybės tarybos 2005-04-21 sprendimas Nr. T-148.

⁴² Savivaldybės tarybos 2008-03-27 sprendimas Nr. T -105.

- pradėti vidurinių mokyklų, nesukomplektavusių vienuoliktas klases, reorganizavimą į pagrindines mokyklas;
- pagrindines mokyklas, 5–10 klasių koncentre turinčias 3 ir mažiau klasių komplektų, pertvarkyti į didesnių mokyklų filialus;
- filialus, turinčius 5–10 klasių koncentre 2 ir mažiau klasių komplektų, reorganizuoti į pradinio ugdymo skyrius;
- likviduoti skyrius, turinčius 10 ir mažiau mokinių;
- reguliuoti klasių komplektavimą taip, kad nedidėtų tuščių mokymosi vietų skaičius.

2009 m. rugsėjo 1 d. savivaldybėje buvo 17 švietimo įstaigų (pradinė mokykla, dvi gimnazijos, trys vidurinės ir dešimt pagrindinių mokyklų) ir 217 sukomplektuotų klasių, kurios pasiskirsčiusios:

- 1–4 klasės koncentras yra 15-oje švietimo įstaigų (nuo 1 komplekto vienoje mokykloje iki 9 komplektų vienoje mokykloje);
- 5–8 klasių koncentras yra 14-oje švietimo įstaigų (nuo 2 komplektų dviejose mokyklose iki 17 komplektų vienoje mokykloje);
- 9–12 klasių koncentras yra 15-oje švietimo įstaigų (nuo 2 komplektų šešiose mokyklose iki 19 komplektų vienoje mokykloje).

Vadovaujantis minėtais kriterijais, savivaldybės tarybos sprendimu⁴³ 2009 metais likviduotas Rozalimo vidurinės mokyklos Medikonių pradinio ugdymo skyrius. 2010 metais numatoma uždaryti mokyklas, kuriose mokosi mažiausiai vaikų: Guostagalio pagrindinę mokyklą, Pašvitinio pagrindinės mokyklos Pamūšio pradinio ugdymo skyrių, Stačiūnų pagrindinę mokyklą numatoma pertvarkyti į Lygumų vidurinės mokyklos pradinio ugdymo klases.

2009 m. rugsėjo mėn. savivaldybės taryba savo sprendimais⁴⁴ patvirtino komplektuojamas klases, esant mažesniau mokinių skaičiaus vidurkiui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴⁵ patvirtintų Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkos kriterijų sąrašo (toliau – Kriterijai) nuostatų: neatitiko šių pagal ugdymo programas sukomplektuotų mokyklų klasių mokinių skaičiaus vidurkis:

1. Linkuvos gimnazijoje I-IV klasėse yra 9 komplektai: mokosi vidutiniškai po 17,78 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 20 mokinių;
2. Lygumų, Rozalimo vidurinių mokyklų I-IV klasėse yra po 5 komplektus, kuriuose mokosi vidutiniškai po 13,6 mokinio - turi būti ne mažiau kaip 15 mokinių;

⁴³ 2009-04-28 Nr. T-121.

⁴⁴ 2009-03-26 Nr. T-74, 2009-09-24 Nr. T-269.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-06-14 nutarimas Nr. 746 (2009-08-26 nutarimo Nr. 903 redakcija), Kriterijų sąrašo 6.17.1- 6.17.4 p.

3. Balsių pagrindinėje mokykloje I-IV klasėse yra 6 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 11,67 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 15 mokinių;
4. Klovainių pagrindinėje mokykloje I-IV klasėse yra 4 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 12,5 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 15 mokinių;
5. Žemynos pagrindinėje mokykloje I-IV klasėse yra 7 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 16,29 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 22 mokinių;
6. Pašvitinio pagrindinėje mokykloje I-IV klasėse yra 4 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 13,5 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 15 mokinių;
7. Klovainių pagrindinėje mokykloje IV-VIII klasėse yra po 4 komplektus, kuriuose mokosi vidutiniškai po 13,5 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 15 mokinių;
8. Linkuvos gimnazijoje IX-XII klasėse yra 8 komplektai, kuriose mokosi vidutiniškai po 22,75 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 25 mokinių;
9. Degesių pagrindinėje mokykloje IX-X klasėse yra 2 komplektai, kuriose mokosi vidutiniškai po 7,5 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 10 mokinių;
10. Klovainių pagrindinėje mokykloje IX-X klasėse yra 2 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 10 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 15 mokinių;
11. Žemynos pagrindinėje mokykloje IX-X klasėse yra 3 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 14,67 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 25 mokinių;
12. Pašvitinio pagrindinėje mokykloje IX-X klasėse yra 2 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 12 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 15 mokinių;
13. Šukionių Jono Noreikos pagrindinėje mokykloje IX-X klasėse yra 2 komplektai, kuriose mokosi vidutiniškai po 10,5 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 12 mokinių;
14. Suaugusių ir jaunimo švietimo centro mokykloje IX-XII klasėse yra 4 komplektai, kuriuose mokosi vidutiniškai po 16,25 mokinio – turi būti ne mažiau kaip 20 mokinių;

Atkreipiame dėmesį, kad mokyklų pagal ugdymo programas sukomplektuotų klasių mokinių skaičiaus vidurkis turi būti nustatomas vadovaujantis Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojai ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkos kriterijų sąrašu, todėl savivaldybės priimami sprendimai dėl leidimo išimties tvarka komplektuoti klases, esant mažesniai mokinių skaičiaus vidurkiui, turi atitikti Kriterijų sąrašo reikalavimus ir jam neprieštarauti.

3 lentelė. Duomenys apie pasirinktų audituoti mokyklų vidutinį mokinių skaičių, tenkantį vienam pedagogui, mokinio krepšelio ir aplinkos lėšas, tenkančias vidutiniškai vienam mokiniui

Eil. Nr.	Mokyklos pavadinimas	Vidutinis mokinių skaičius/ Vidutinis pedagogų skaičius (su antraeiliniais)	Vidutinis mokinių skaičius, tenkantis vienam pedagogui, (mokinių sk./pedagogų sk.)	Klasių skaičius/ nepilno komplekto klasių skaičius 2009/2010 m. m.	Mokinio krepšeliui finansuoti panaudotos lėšos, tūkst. Lt	Mokinio krepšelio lėšos, tenkančios vidutiniškai vienam mokiniui metams, Lt	Savivaldybės lėšos, panaudotos 2009 metais aplinkai finansuoti, tūkst. Lt	Aplinkai finansuoti skirtos lėšos, tenkančios vidutiniškai vienam mokiniui metams, Lt	Perkeltos aplinkai finansuoti mokinio krepšelio lėšos, tūkst. Lt	Aplinkos lėšų kreditinis įsiskolinimas 2009-12-31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	„Atžalynas“ gimnazija	490/69	7,04	19/0	2241,9	4,6	860,5	1,8	73,8	133,9
2.	Linkuvos gimnazija	534/48	11,1	25/12	2412,3	4,5	714,7	1,3	0	132,1
3.	Klovainių pagrindinė mokykla	131/20	6,6	11/11	830,4	6,3	406,5	3,1	48,7	27,3
4.	Lygumų vidurinė mokykla	283/39	7,3	15/5	1449,8	5,1	399,8	1,4	10,2	34,5

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Savivaldybės septyniose mokyklose 2009 m. rugsėjo 1 d. buvo mažiau kaip po 130 mokinių, šešiose mokyklose – nuo 130 iki 299, trijose mokyklose – nuo 300 iki 583 mokinių. Savivaldybėje vienam mokytojų teko vidutiniškai 8,5 mokinio. Mažiausias mokinių skaičius Stačiūnų pagrindinėje mokykloje – 45 mokiniai (vienam pedagogui – 3,75 mokinio), didžiausias – Žemynos pagrindinėje mokykloje – 583 mokiniai (vienam pedagogui – 10,6 mokinio).

2. Lėšų, skirtų investiciniams projektams finansuoti, panaudojimas

Savivaldybė vykdė tęstinį investicinį projektą „VŠĮ Pakruojo ligoninės pastato vėdinimo sistemos rekonstrukcija“.

Vyriausybė nutarimu⁴⁶ savivaldybei šiam projektui įgyvendinti 2006 metams skyrė 269 000,00 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Atlikus viešojo pirkimo procedūras įprastos

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006-02-08 nutarimas Nr. 131 „Dėl valstybės investicijų 2006-2008 metų programoje numatytų 2006 metams kapitalo investicijų paskirstymo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus“.

komercinės praktikos būdu⁴⁷ su rangovu pasirašyta statybos rangos sutartis⁴⁸ dėl Pakruojo ligoninės pastato kapitalinio remonto ir techninio – darbo projekto parengimo, sutarties vertė – 270 005,00 Lt. Subrangovas parengė Pakruojo rajono centrinės ligoninės vėdinimo sistemos remonto techninį – darbo projektą, kurį rangovas pradėjo įgyvendinti 2006 metais ir tais pačiais metais atliko vėdinimo sistemos remonto darbų už 254 924,00 Lt, projektavimo paslaugų vertė – 14 050,00 Lt (iš viso 268 974,00 Lt).

2007 metais, atlikus pirkimo procedūras įprastos komercinės praktikos būdu, su tuo pačiu rangovu pasirašyta statybos rangos sutartis⁴⁹, kurios vertė 183 631,00 Lt. 2007 metais investicinis projektas finansuotas Vyriausybės rezervo ir savivaldybės lėšomis.

Vyriausybė nutarimu⁵⁰ savivaldybei šiam projektui įgyvendinti 2008 metams skyrė 236 000,00 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Atlikus pirkimo procedūras įprastos komercinės praktikos būdu⁵¹ sudaryta statybos rangos sutartis⁵² su tuo pačiu rangovu, sutarties vertė 296 975,70 Lt. 2008 metais atlikta darbų už 295 938,00 Lt (valstybės investicijų programos lėšos - 236 000,00 Lt).

Vyriausybė nutarimu⁵³ savivaldybei šiam projektui įgyvendinti 2009 metams skyrė 300 000,00 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Atlikus mažos vertės pirkimo apklausos būdu procedūras, kurių metu buvo apklausti 3 tiekėjai⁵⁴ sudaryta statybos rangos sutartis⁵⁵ su tuo pačiu rangovu, sutarties vertė 505 647,83 Lt, 2008 metais atlikta darbų už 479 382,00 Lt, apmokėta 300 000,00 Lt.

Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodikos⁵⁶ 23 punktas nustato, kad darbų pirkimo vertė yra visų dėl to paties objekto sudaromų darbų pirkimo sutarčių, nesvarbu per kokį laikotarpį jos bus sudaromos (pavyzdžiui, darbai vykdomi etapais), verčių suma. Todėl savivaldybės administracija, atsižvelgdama į šios metodikos 23 punktą, 24 ir 28 punktus, turėjo susumuoti Pakruojo ligoninės pastato vėdinimo sistemos rekonstrukcijos darbų, kurie yra dėl to paties objekto sudaryti darbai, pirkimų vertes, ir pagal taip apskaičiuotą pirkimo vertę parinkti pirkimo būdą. Sudarytų statybos darbų sutarčių bendra vertė sudaro 1 256 259,53 Lt (su PVM). Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsnis numato, kad perkančioji organizacija neturi teisės skaidyti

⁴⁷ Viešųjų pirkimų komisijos 2006-07-25 posėdžio protokolas Nr. 84.

⁴⁸ Statybos rangos sutartis 2006-08-18 Nr. SS-06-55.

⁴⁹ Rangos sutartis, 2007-05-23 Nr. 07-05-23.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-01-30 nutarimas Nr. 105 “ Dėl valstybės investicijų 2008-2010 metų programoje numatytų 2008 metams kapitalo investicijų paskirstymo.

⁵¹ Viešųjų pirkimų komisijos 2008-02-25 posėdžio protokolas Nr.84.

⁵² Rangos sutartis, 2008-02-29 Nr. SS-08-07.

⁵³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimas Nr. 51 “ Dėl valstybės investicijų 2009-2011 metų programoje numatytų 2009 metams kapitalo investicijų paskirstymo“ (su pakeitimais).

⁵⁴ Viešųjų pirkimų komisijos 2009-03-13 posėdžio protokolas Nr.4.

⁵⁵ 2009-03-13 Rangos sutartis Nr. SS-09-19.

⁵⁶ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-26 įsakymas Nr. 1S-26 „Dėl numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (2006-01-27 įsakymo Nr. 1S-7 redakcija).

pirkimo, jeigu taip galėtų būti išvengta šio įstatymo nustatytos pirkimų tvarkos, kad pirkimo vertės nustatymo būdas negali būti pasirenkamas taip, kad būtų galima išvengti šio įstatymo nuostatų dėl pirkimo būdų pasirinkimo ir pirkimo procedūrų vykdymo. Vadovaujantis 2006-2008 metais galiojusios Viešųjų pirkimų įstatymo⁵⁷ redakcijos 86 straipsnio 13 dalimi pirkimas įprastos komercinės praktikos būdu galėjo būti atliekamas, jei darbų pirkimo vertė mažesnė kaip 300 000 Lt be PVM, vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių⁵⁸ 125.1.4 punktu, pirkimas apklausos būdu 2009 metais galėjo būti atliekamas tik esant mažos vertės pirkimui⁵⁹.

Savivaldybės administracija VŠĮ Pakruojo ligoninės pastato vėdinimo sistemos rekonstrukcijos darbų pirkimą pasirinko įprastos komercinės praktikos bei apklausos būdais, nesivadovaudama Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsniu ir pažeisdama šio įstatymo 86 straipsnio 13 dalies 1 punktą, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių⁶⁰ 125.1.4 punktą, nes statybos darbai pagal keturias sutartis buvo nupirkti už 1 256 259,53 Lt, viršijant nustatytą 300 tūkst. Lt (iki 2008 m. rugsėjo 15 d.) ir 500 tūkst. Lt darbams pirkti ribą, iki kurios pirkimus buvo galima atlikti įprastos komercinės praktikos bei apklausos būdais. 2006 – 2009 metais, pažeidžiant minėtas nuostatas, panaudota 804 974,00 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų.

Savivaldybės administracija VŠĮ Pakruojo ligoninės pastato vėdinimo sistemos rekonstrukcijos darbų pirkimą pasirinko įprastos komercinės praktikos bei apklausos būdais, nesivadovaudama Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsniu ir pažeisdama šio įstatymo 86 straipsnio 13 dalies 1 punktą, Pakruojo rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių⁶¹ 125.1.4 punktą. 2006 – 2009 metais, pažeidžiant minėtas nuostatas, panaudota 804 974,00 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų.

Atliktų rekonstrukcijos darbų vertė iš viso – 1 174 294,00 Lt, iki 2009 m. gruodžio 31 d. panaudota 804 974,00 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, 130 000,00 Lt Vyriausybės rezervo lėšų ir 59 938,00 Lt savivaldybės lėšų.

⁵⁷ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

⁵⁸ Pakruojo rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės (2008-10-06 administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-497).

⁵⁹ Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 15 dalį mažos vertės pirkimas darbų pirkimo atveju – jei darbų pirkimo vertė mažesnė kaip 500 000 Lt be PVM.

⁶⁰ Pakruojo rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės (2008-10-06 administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-497).

⁶¹ Pakruojo rajono savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės (2008-10-06 administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-497).

Kreditinis įsiskolinimas 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 179 382,00 Lt. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁶² 2009 metams savivaldybei šiam investiciniam projektui buvo skirta 463,0 tūkst. Lt. Atsižvelgiant į tai, kad projektas nuo jo įgyvendinimo pradžios finansuotas iš įvairių šaltinių, savivaldybė 2009 metais projektui įgyvendinti planavo skirti 463,0 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų ir 2009 m. kovo 13 d. sudarė statybos rangos sutartį⁶³, sutarties vertė 505 647,83 Lt. 2009 metų birželio 7 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas⁶⁴, kuriuo šiam investiciniam projektui 2009 metams iš valstybės investicijų programos skiriama lėšų suma sumažinta iki 300,0 tūkst. Lt. Savivaldybė informavo, kad kreditiniam įsiskolinimui padengti Sveikatos apsaugos ministro įsakymu⁶⁵ skirta 160,0 tūkst. Lt, likusi suma – 19 382,00 Lt numatyta skirti iš savivaldybės privatizavimo fondo lėšų.

3. Lėšų, skirtų valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, panaudojimas

3.1. Darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms skirtų lėšų panaudojimas

Savivaldybėje darbo užmokesčiui valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skirta ir panaudota 1 264,0 tūkst. Lt, nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms – 391,5 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁶⁶ patvirtintų Pakruojo rajono priešgaisrinės tarnybos nuostatų VI dalis „Tarnybos padaliniai“ nustato steigiamus tarnybos padalinius (ugniagesių komandas), ugniagesių komandų viršininkų atsiskaitomybę. Administracijos direktorius įsakymu⁶⁷ patvirtino tris ugniagesių komandas viršininko pareigybės ir vieną – tarnybos sekretoriaus (darbo laikas – 2 valandos per dieną). Ugniagesių komandos viršininkui nustatytas 11 BMA, tarnybos sekretoriui – 9 BMA tarnybinio atlyginimo koeficientas⁶⁸.

⁶² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimas Nr. 51 „Dėl valstybės investicijų 2009-2011 programoje numatytų 2009 metams kapitalo investicijų paskirstymo“.

⁶³ 2009-03-13 Rangos sutartis Nr. SS-09-19.

⁶⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-05-27 nutarimas Nr. 508 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimo Nr. 51 „Dėl valstybės investicijų 2009-2011 programoje numatytų 2009 metams kapitalo investicijų paskirstymo“ pakeitimo“.

⁶⁵ 2010-05-03 Nr. V-379 „Dėl investicinių lėšų, skirtų viešosios įstaigos Pakruojo ligoninės Pakruojyje, L.Giros g. 3, vėdinimo sistemos rekonstravimo investicijų projektui 2010 metais, panaudojimo“.

⁶⁶ Savivaldybės tarybos 2008-04-24 sprendimas Nr. T-151 (2009-10-29 sprendimo Nr. T-319 redakcija).

⁶⁷ Administracijos direktoriaus 2007-07-12 įsakymas Nr. A-350 „Dėl Pakruojo rajono priešgaisrinės tarnybos etatų skaičiaus, pareigybų ir Pakruojo rajono priešgaisrinės tarnybos viršininko tarnybinio atlyginimo nustatymo“.

⁶⁸ Pakruojo rajono priešgaisrinės tarnybos viršininko įsakymai: 2008-04-04 Nr. 23TE ir 2008-12-09 Nr. 74TE.

Vadovaujantis vidaus reikalų ministro įsakymu⁶⁹ patvirtintos metodikos 11 punktu, savivaldybės priešgaisrinei tarnybai nustatoma viena tarnybos viršininko pareigybė, viena specialisto finansinei ir ūkinei veiklai pareigybė ir devynios ugniagesių pareigybės vienai ugniagesių komandai. Ši metodika nenumato tarnybos sekretoriaus ir kiekvienos ugniagesių komandos viršininko pareigybių.

Vadovaujantis Vyriausybės nutarimo⁷⁰ 1 priedu ugniagesiams gali būti taikomas nuo 6,56 iki 9 BMA tarnybinio atlyginimo koeficientas. Atsižvelgiant į tai, ugniagesių komandos viršininkui, pagal pareigybės aprašymą taip pat atliekančiam ir ugniagesio funkcijas, galimas 9 BMA maksimalus tarnybinio atlyginimo, mokamo iš specialios tikslinės dotacijos lėšų, koeficientas.

Tarnyba pažeidė Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikos 11 punktą, nes sekretoriaus pareigybei nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2009 m. lapkričio 1 d. išlaikyti panaudojo 3 496,75 Lt (2 669,68 Lt darbo užmokesčiui ir 827,07 Lt socialinio draudimo įmokoms). Pritaikiusi 2 dydžiais didesnę, nei nurodyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo 1 priede, BMA tarnybinio atlyginimo koeficientą, trims ugniagesiams (komandų viršininkams) apskaičiavo ir išmokėjo 11 702,78 Lt daugiau (8 934,78 Lt darbo užmokesčio ir 2 768,00 Lt socialinio draudimo įmokų) specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų priešgaisrinių tarnybų organizavimo funkcijai atlikti.

Pažymėtina, kad savivaldybės tarybos sprendimu⁷¹ pažeidžiant teisės aktų reikalavimus panaudotos specialiosios tikslinės dotacijos lėšos atstatytos iš savivaldybės biudžeto lėšų, tarnybos viršininko įsakymu⁷² sekretorius nuo 2009 m. spalio 19 d. atleistas iš užimamų pareigų, ugniagesių komandų viršininkų tarnybinio atlyginimo koeficientai nuo 2009 m. lapkričio 1 d. patvirtinti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

3.2. Prekėms ir paslaugoms skirtų lėšų panaudojimas

Užimtumo rėmimo įstatyme⁷³ numato, kad viešieji darbai, kurie iš dalies finansuojami specialiosios tikslinės dotacijos lėšomis, organizuojami tik laikino pobūdžio visuomenei

⁶⁹ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2006-06-09 įsakymas Nr. 1V-218 „Dėl Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“.

⁷⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“.

⁷¹ Savivaldybės tarybos 2009-11-26 sprendimas Nr. T-361.

⁷² Tarnybos viršininko 2009-10-19 įsakymas Nr. 17TE.

⁷³ Lietuvos Respublikos užimtumo rėmimo įstatymas, 2006-06-15 Nr. X-694 (2007-05-10 įstatymo Nr. X-1116 redakcijos 28 str. 1 d., 2009-07-14 įstatymo Nr. XI-334 redakcijos (nuo 2009-08-01) 28 str. 2 d.).

naudingiems darbams atlikti, jie turi padėti palaikyti ir (ar) plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą. Todėl savivaldybei nagrinėjant viešųjų darbų paraiškas, pirmiausia turi būti įvertinama ar darbai, kuriems atlikti prašoma lėšų, skirti padėti palaikyti ir (ar) plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą, tuo tikslu turi būti nagrinėjami atitinkamų objektų nuosavybė, statusą (paskirti) nurodantys dokumentai. Savivaldybėje, skiriant lėšas viešųjų darbų atlikimui, nebuvo tinkamai įvertinama, ar viešieji darbai bus skirti vietos bendruomenės socialinei infrastruktūrai gerinti. Savivaldybės sudarytų Viešųjų darbų įgyvendinimo ir finansavimo sutarčių 3.3 punktuose yra nustatyti savivaldybės įsipareigojimai tikrinti, kaip darbdavys naudoja viešiesiems darbams skirtas lėšas ir įgyvendina viešuosius darbus. Tai įpareigoja savivaldybę sukurti veiksmingas kontrolės procedūras, kurių pagalba lėšos būtų skiriamos tik viešiesiems darbams, skirtiems palaikyti ir (ar) plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą bei patikrinama faktinė darbų vykdymo situacija (t.y. ar tuose objektuose, ar ta apimtimi ir pan.). Savivaldybėje tokios kontrolės procedūros nesukurtos ir nevykdomos.

Kai kuriais atvejais, kai viešuosius darbus 2009 metais vykdė privatūs ūkio subjektai, nėra galimybės nustatyti tvarkomų objektų nuosavybės, statuso (paskirties), todėl neįmanoma įvertinti ar tie objektai yra vietos bendruomenės socialinės infrastruktūros objektai. Pavyzdžiui:

- ūkininkui skirta 6 867,88 Lt, kurie panaudoti gamybinio kiemo ir fermos teritorijos žolės pjovimui, gėlynų ravėjimui ir priežiūrai, fermos teritorijos apželdinimui medžiais, pakelių krūmų ir medžių genėjimui, melioracijos griovių valymui;

- akcinė bendrovė ir savivaldybė sudarė melioracijos įrenginių remonto ir priežiūros sutartis⁷⁴, pagal kurias bendrovė vykdė atitinkamų teritorijų ir griovių šienavimo, žolės nugrėbimo darbus. Minėtai akcinei bendrovei taip pat skirta 6 816,21 Lt specialiosios tikslinės dotacijos viešųjų darbų programai finansuoti lėšų. Už šias lėšas buvo atlikti to paties pobūdžio darbai (krūmų kirtimas ir medžių genėjimas, šienavimas ir žolės grėbimas, dirvos paruošimas). Nėra duomenų, ar pagal viešųjų darbų programą vykdyti darbai nebuvo tie patys darbai, kurie numatyti 2009 m. birželio 19 d. paslaugų sutartyse.

Dėl minėtų priežasčių negalima įvertinti 92 126,93 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, skirtų dalyvavimo rengiant ir įgyvendinant darbo rinkos politikos priemones ir gyventojų užimtumo programas valstybinei (valstybės perduotai savivaldybei) funkcijai atlikti, panaudojimo teisėtumo.

Nesant duomenų dėl viešųjų darbų pagalba tvarkomų objektų nuosavybės ir statuso (paskirties), negalima įvertinti 92 126,93 Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų panaudojimo teisėtumo.

⁷⁴ Paslaugų sutartys, 2009-06-19 Nr. 012, Nr. 013.

Taip pat pažymėtina, kad Viešųjų darbų sąrašė, patvirtintame administracijos direktoriaus⁷⁵, be kitų darbų, skirtų vietos bendruomenės socialinei infrastruktūrai, numatyti kaimo turizmo sodybų tvarkymo pagalbiniai darbai. Kaimo turizmo sodybos nėra viešosios paskirties objektai, todėl tai neatitinka Užimtumo rėmimo įstatymo 28 straipsnio nuostatų.

Administracijos direktorius, nesivadovaudamas Užimtumo rėmimo įstatymo 28 straipsniu, patvirtino Viešųjų darbų sąrašą, kuriame numatė kaimo turizmo sodybų pagalbinius tvarkymo darbus.

Savivaldybės administracijos direktorius, atsižvelgdamas į auditorių pastabas, 2010 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. A-139 „Dėl viešųjų darbų sąrašo patvirtinimo“ nustatė, kad viešieji darbai organizuojami tik siekiant padėti palaikyti ir plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą, nenumatydamas galimybės organizuoti kaimo turizmo sodybų pagalbinių tvarkymo viešuosius darbus.

3.3. Socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skirtų lėšų panaudojimas

Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatyme nustatytai piniginei socialinei paramai teikti savivaldybei skirta 2 119,5 tūkst. Lt⁷⁶. Per 2009 m. savivaldybė panaudojo 2 100,6 tūkst. Lt, arba 18,9 tūkst. Lt mažiau. Socialinei paramai skirtų ir nepanaudotų 18,9 tūkst. Lt lėšų savivaldybės tarybos sprendimu⁷⁷ skirta savivaldybės biudžetinių įstaigų kreditiniam įsiskolinimui dengti.

Socialinei paramai mokiniams teikti savivaldybei skirta 1 812,3 tūkst. Lt, panaudota 1 808,7 tūkst. Lt. Socialinei paramai skirtų ir nepanaudotų 3,6 tūkst. Lt lėšų tarybos sprendimu⁷⁸ skirta savivaldybės kreditiniam įsiskolinimui dengti.

Socialinėms paslaugoms teikti savivaldybei skirta 430,8 tūkst. Lt, panaudota 412,0 tūkst. Lt. Socialinei paramai skirtų ir nepanaudotų 18,7 tūkst. Lt lėšų tarybos sprendimu⁷⁹ skirta savivaldybės kreditiniam įsiskolinimui dengti, 0,1 tūkst. Lt grąžinta į valstybės biudžetą⁸⁰.

Reikšmingų pažeidimų ir klaidų nenustatyta.

⁷⁵ Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009-02-13 įsakymas Nr. A-76 (2009-06-16 įsakymo Nr. A-275 redakcija).

⁷⁶ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinio rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su pakeitimais), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-10-28 nutarimas Nr. 1383

⁷⁷ 2009-12-23 Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-384 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybės 2009 m. biudžeto patikslinimo“.

⁷⁸ Ten pat.

⁷⁹ Ten pat.

⁸⁰ Mokėjimo nurodymas, 2010-01-06 Nr. 3.

4. Patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaita, valdymas, naudojimas ir juo disponavimas

Savivaldybė 2008 m. gruodžio 31 d. patikėjimo teise valdė 233,6 tūkst. Lt įsigijimo vertės valstybės turtą. 2009 m. savivaldybė užregistravo 150,0 tūkst. Lt vertės patikėjimo teise valdomą valstybės turtą, o iš patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaitos išregistravo 21,0 tūkst. Lt vertės valstybės turtą. Savivaldybėje patikėjimo teise valdomo valstybės turto likutis 2010 m. sausio 1 d. sudarė 362,6 tūkst. Lt (įsigijimo verte).

4.1. Dėl mokyklinių autobusų

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais⁸¹ 2000–2007 metais savivaldybei buvo perduoti 7 valstybei nuosavybės teise priklausančys 681 118,44 Lt įsigijimo vertės mokykliniai autobusai valdyti, naudoti ir disponuoti jais patikėjimo teise – mažų kaimo neprofilinių bendrojo lavinimo mokyklų moksleiviams vežti į vidurines bendrojo lavinimo mokyklas, kuriose įsteigtos profilinės vienuoliktosios klasės.

Savivaldybė, pažeisdama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁸² nuostatas, šiuos mokyklinius autobusus taip pat patikėjimo teise perdavė valdyti, naudotis ir disponuoti jais savivaldybės biudžetinėms įstaigoms (gimnazijoms ir mokykloms) ir savivaldybės administracijos švietimo skyriui, kurių nėra šiame įstatyme nurodytų valstybės turto patikėtinių sąraše.

Savivaldybės administracija, pažeisdama finansų ministro patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių⁸³ 15 punkto reikalavimus, neapskaitė 681 118,44 Lt vertės valstybės turto.

Savivaldybės taryba, perduodama savivaldybės biudžetinėms įstaigoms valdyti, naudoti ir disponuoti patikėjimo teise valstybės turtą (įsigijimo vertė – 681 118,44 Lt), pažeidė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą.

Administracija pažeidė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių 15 punktą, nes neapskaitė 681 118,44 Lt vertės patikėjimo teise valdomo valstybės turto.

⁸¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai: 2000-10-04 Nr. 1185, 2001-09-03 Nr. 1007, 2001-08-20 Nr.1042, 2005-08-23 Nr. 925, 2006-05-31 Nr.471, 2007-08-29 Nr.878.

⁸² Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-728 (2000-05-18 įstatymo Nr. VIII-1686 redakcijos 7 straipsnis, 2002-05-23 įstatymo Nr. IX-900, 2006-07-18 įstatymo Nr. X-771 redakcijos 9 straipsnio 2 dalis).

⁸³ Finansų ministro 2001-03-16 įsakymas Nr.70 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Pažymėtina, kad, atsižvelgdama į audito metu pateiktas rekomendacijas, savivaldybės taryba sprendimu⁸⁴ patikėjimo teise valdomą valstybės turtą (mokyklinius autobusus) perdavė savivaldybės biudžetinėms įstaigoms pagal panaudos sutartis.

5. Pasiiekta pažanga

Administracija ir audituotos savivaldybės įstaigos apie audito metu nustatytas klaidas, teisės aktų pažeidimus ir neatitikimus buvo informuotos Valstybės kontrolės raštais (1 priedas). Jos ėmėsi priemonių auditorių pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti.

6. Rekomendacijos

1. Savivaldybės administracijai sukurti veiksmingas kontrolės procedūras, kurios padėtų užtikrinti, kad lėšos būtų skiriamos tik viešiesiems darbams, skirtiems palaikyti ir (ar) plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą, bei vertinti šių darbų faktinį atlikimą (ar reikiamuose objektuose, ar reikiama apimtis ir pan.).
2. Savivaldybės administracijai teisės aktų nustatyta tvarka atsiskaityti su kitomis savivaldybėmis, į kurių mokyklas perėjo Pakruojo rajono mokiniai

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Laimutė Švagždienė

⁸⁴ 2010-01-28 savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-32 „Dėl valstybės turto perdavimo valdyti panaudos pagrindais Pakruojo rajono savivaldybės biudžetinėms įstaigoms ir jų filialams“.

PRIEDAI

Dėl Pakruojo rajono savivaldybėje atlikto
finansinio (teisėtumo) audito rezultatų
1 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomen- dacijos eilės numeris	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Savivaldybės administracijai sukurti veiksmingas kontrolės procedūras, kurių pagalba lėšos būtų skiriamos tik viešiesiems darbams, skirtiems palaikyti ir (ar) plėtoti vietos bendruomenės socialinę infrastruktūrą, bei vertinamas jų faktinis atlikimas (t.y. ar tuose objektuose, ar ta apimtimi ir pan.).	Pakruojo rajono savivaldybės administracija		
2.	Savivaldybės administracijai teisės aktų nustatyta tvarka atsiskaityti su kitomis savivaldybėmis, į kurių mokyklas perėjo Pakruojo rajono mokiniai.	Pakruojo rajono savivaldybės administracija		
Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:				
(Pareigų pavadinimas)			(Vardas ir pavardė)	
(Kontaktinė informacija)				

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Pakruojo rajono savivaldybėje
 atlikto finansinio (teisėtumo) audito
 rezultatų“
 2 priedas

**Savivaldybės mokyklų duomenys apie mokinių, sutartinių mokinių ir
 pedagogų skaičių 2009-09-01**

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Mokinių skaičius 2009-09- 01	Sutartinių mokinių skaičius 2009-09-01	Pedagogų skaičius 2009-09-01
1	2	3	4	5
1.	"Vermės" pradinė mokykla	178	177,4382	13
2.	Guostagalio pagrindinė mokykla	59	118,9154	11
3.	"Žemynos" pagrindinė mokykla	583	686,1286	55
4.	Degesių pagrindinė mokykla	77	148,8602	11
5	Klovainių pagrindinė mokykla	128	202,3422	16
6	Šukionių pagrindinė mokykla	93	178,5350	13
7	Balsių pagrindinė mokykla	204	318,8372	25
8	Triškonių pagrindinė mokykla	80	168,4157	13
9	Stačiūnų pagrindinė mokykla	50	80,8545	12
10	Pašvitinio pagrindinė mokykla	182	278,6641	21
11	Bardiškių pagrindinė mokykla	73	143,8526	12
12	Lygumų vidurinė mokykla	274	459,7647	38
13	Rozalimo vidurinė mokykla	306	501,4407	35
14	Suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras	69	77,6727	7
15	Žeimelio vidurinė mokykla	337	558,4478	44
16	Linkuvos gimnazija	518	653,3813	45
17	"Atžalyno" gimnazija	505	759,9296	47
		3716	5513,4805	418
	Priešmokyklinis ugdymas			
18	Lopšelis-darželis "Saulutė"	21	21,7602	2
19	Lopšelis-darželis "Ažuoliukas"	13	11,9743	2
20	VšĮ Lopšelis-darželis "Varpelis"	11	7,5988	2
21	Lopšelis-darželis "Vyturėlis"	35	34,8854	5
22	Lopšelis-darželis "Šaltinėlis"	36	38,6869	3
23	Klovainių vaikų lopšelis-darželis	10	13,817	2
24.	Rozalimo vaikų darželis	11	10,1321	2
25.	Žvirblonių vaikų darželis	5	4,6055	2
		142	143,4602	20
	Iš viso	3858	5656,9407	438

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Pakruojo rajono savivaldybėje
atlikto finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“
3 priedas

**Valstybės kontrolės raštai Pakruojo rajono savivaldybei ir jos
biudžetinėms įstaigoms**

1. 2009 m. rugsėjo 17 d. raštas Nr. S-(31-1.10.1)-2028 „Dėl valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams“ Pakruojo rajono savivaldybės merui ir administracijos direktoriui.
2. 2009 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. S-(31-1.10.1)-2627 „Dėl audito metu nustatytų trūkumų“ Pakruojo rajono savivaldybės merui ir administracijos direktoriui.
3. 2009 m. gruodžio 15 d. raštas Nr. S-(31-1.10.1)-2628 „Dėl audito metu nustatytų trūkumų“ Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokyklos direktoriui.
4. 2010 m. balandžio 7 d. raštas Nr. S-(33-1234)-586 „Dėl atliktų audito procedūrų rezultatų“ Pakruojo rajono Lygumų vidurinės mokyklos direktoriui.
5. 2010 m. kovo 29 d. raštas Nr. S-(33-1234)-507 „Dėl atliktų audito procedūrų rezultatų“ Pakruojo rajono „Atžalyno“ gimnazijos direktoriui.
6. 2010 m. balandžio 7 d. raštas Nr. S-(33-1234)-590 „Dėl atliktų audito procedūrų rezultatų“ Pakruojo rajono Klovainių pagrindinės mokyklos direktoriui.
7. 2010 m. balandžio 7 d. raštas Nr. S-(33-1234)-635 „Dėl atliktų audito procedūrų rezultatų“ Pakruojo rajono Linkuvos gimnazijos direktoriui.
8. 2010 m. balandžio 27 d. raštas Nr. S-(31-1234)-826 „Dėl atliktų audito procedūrų rezultatų“ Pakruojo savivaldybės merui ir administracijos direktoriui.